

International bureau of education

Op 4 mei werd een bezoek gebracht aan het International Bureau of Education (IBE) in Genève, met het doel betere informatiemogelijkheden te verkrijgen ten behoeve van stafmedewerkers van de LPC. Het betrof hier in de eerste plaats de mogelijkheid tot gebruik van een zeer omvangrijk tijdschriftenbestand (+ fotocopieservice) en in de tweede plaats het onderzoeken van een eventuele microfiche-service van het ERIC-systeem – een service, die ondanks herhaald en krachtig aandringen van de centra en van bepaalde universitaire instituten door het Ministerie van O en W nog steeds niet is verwezenlijkt.

Bij het gesprek dat hierover in Genève werd gevoerd met Mme Wanda Rokicka, documentaliste, werd door haar de mogelijkheid geopperd om deze microfiches in Genève aan te vragen. Een eerste, vrij omvangrijke aanvraag, is inmiddels verzonden en we moeten nu afwachten in hoeverre deze informele toezegging wordt gehonoreerd.

Het IBE, sedert 1969 opgenomen in de UNESCO, is de eerste internationale organisatie op het terrein van het onderwijs (in 1929 opgericht o.l.v. bijv. Piaget e.a.). 21 Leden-staten van de UNESCO vormen een soort beheersraad hierin is momenteel ook Nederland opgenomen.

Het IBE is een soort internationaal centrum van vergelijkende onderwijskunde met de taak studies te verrichten (coördineren) die voor alle staten van belang kunnen zijn. De contacten tussen deze staten en het Bureau worden via de Beheersraad, via de UNESCO of langs niet-institutionele weg onderhouden. Bij het gesprek met Rokicka heb ik op deze mogelijkheid gewezen i.v.m. onze aanvraag van microfiches.

Tot de regelmatig terugkerende activiteiten van het Bureau behoren o.a. de tweejaarlijkse conferenties, waarbij hoge ambtenaren van de diverse ministeries elkaar kunnen ontmoeten. Op de agenda hiervan staat steeds een algemeen debat over politieke tendensen m.b.t. het onderwijs en eveneens een debat over onderwijshervormingen; daarna worden doorgaans meer specifieke topics besproken. Zo namen er bijv. 403 deelnemers en waarnemers uit 100 landen en velerlei internationale organisaties deel aan de conferentie van 1975. 85 Rapporten werden in diverse talen onder de deelnemende staten verspreid. Aan deze conferenties mag, indien hiervoor plaats beschikbaar is, ook door belangstellenden worden deelgenomen. De informatie vindt ook plaats in de vorm van diverse rapportages:

- een eindverslag, dat kort na elke conferentie wordt gepubliceerd;
- een beschouwend overzicht met de belangrijkste onderwijstendensen. Dit is in voorbereiding voor het jaar 1975;
- een speciaal thema, bijv. over het drop-out probleem. In voorbereiding is een verhandeling over de rol van de leraar;
- de nationale rapporten en werkdocumenten worden op microfiches verkrijgbaar gesteld, op aanvraag bij het IBE tegen kostprijs;
- om snel een overzicht te hebben van de actuele onderwijssituatie (d.w.z. met een time-gap van ca. 3 jaar gemiddeld) geeft het IBE een losbladig systeem uit dat 42 landen dekt ('Profils des systèmes d'éducation'). Men wenst dit informatiesysteem tot op de laatste twee jaar bij te houden.

Met het oog op de volgende conferentie (1977), gewijd aan *'Informatieproblemen op nationale en internationale schaal i.v.m. onderwijshervormingen'* houdt het IBE zich bezig met de collectie van gegevens uit de diverse landen. Dit zal resulteren in een aantal publicaties die begin 1977 ten behoeve van de conferentie zullen worden uitgegeven.

Een nieuwe activiteit van het IBE is de *'International Educational Reporting Service'* (IERS), die in 1974 werd gestart. Het gaat hier om een speciale informatieve taak ten behoeve van onderwijspolitici in de ontwikkelingslanden. Dit moet het mogelijk maken om de ervaringen op het terrein van onderwijsinnovatie uitwisselbaar te maken. Voor de spreiding van de door het IBE verzamelde en tot abstracts verwerkte materiaal moeten de regionale kantoren van de UNESCO in de verschillende werelddelen zorg dragen.

Broadhurst merkte op, dat de informatiespreiding binnen deze gebieden uiterst moeizaam tot stand komt. Opnieuw blijken de industrielanden het meest te profiteren van deze door het IBE opgezette service.

- Tot deze service behoort het volgende materiaal, dat in het Engels, Frans en Spaans gratis ter beschikking staat:
- het blad INNOVATION, dat elke twee maanden verschijnt;
 - het 'Bulletin signalétique' van het IERS (tweemaandelijks);
 - de serie 'Experiments and Innovation in Education' –

deze legt zich toe op deelproblemen van diverse ontwikkelingslanden.

Sedert 1975 houdt het IBE zich ook bezig met een meer fundamenteel onderzoek n.l. een vergelijkende studie van onderwijstheorieën en doelstellingen. Dit onderzoek vindt plaats onder auspiciën van de afdeling 'filosofie' van de UNESCO, een groep van adviseurs die eenmaal per jaar bijeen komt. De resultaten van dit onderzoek verschijnen in de serie van het IBE: *'Etudes et enquêtes d'éducation comparée'* (ook in het Engels).

De documentatieservice van het IBE

Documentatiewerkzaamheden en het verlenen van informatie behoren tot de voornaamste werkzaamheden van het IBE. Dit houdt in dat men enerzijds tracht mee te werken aan de opzet van een netwerk dat de bestaande instituten in de verschillende ledenstaten met elkaar verbindt en dat anderzijds wil bijdragen aan de systematische verbetering van documentatie- en informatietechnieken op internationaal niveau.

Tot de instituten die deelnemen aan het hiergenoemde netwerk behoren o.a. de vier regionale bureaus van de UNESCO (Dakar, Santiago, Bangkok en tot voor kort ook Beiroet, dat inmiddels tengevolge van de chaos in Libanon naar Cairo is verhuisd), voorts diverse belangrijke nationale en internationale organisaties op het terrein van het onderwijs. Tot de versterking van het netwerk draagt bij een driemaandelijks publicatie *'IBEDOC information'*.

Voor de verspreiding van educatieve informatie wordt gebruik gemaakt van geavanceerde documentatietechnieken, waarbij ook de computer van de ILO (International Labour Organization) wordt ingeschakeld.

Om de computer bij het zoeken naar informatie te

kunnen inschakelen is een vastomlijnd trefwoordensysteem nodig, een lijst van 'descriptor' in het Engels en Frans voor het indexeren van de desbetreffende documenten, die met behulp hiervan in de computer kunnen worden opgeslagen en teruggevonden. Deze *'Unesco Thesaurus'* wordt elk jaar gereviseerd en voorzien van de nieuwe woordenschat die de onderwijsliteratuur telkens verkrijkt.

Speciale woordenlijsten voor het buitengewoon onderwijs en de adult education zijn in voorbereiding.

Hoewel het de bedoeling is, dat door middel van dit documentatieapparaat antwoord moet worden gegeven op specifieke vragen, wordt er ook op een andere manier informatie verschaft, en wel via het *'Bulletin signalétique de l'IBERS'* en via de op microfiche weergegeven serie van onderwijsrapporten (SIRE).

Tenslotte is er binnen het IBE een afdeling die zich toelegt op het uitgeven van analytische abstracts, die vanuit de afzonderlijke nationale talen in het Frans en Engels worden vertaald.

Elke drie maanden verschijnt bovendien een thematisch opgezette bibliografie, die de gehele wereld moet bewaken. De in 1975 en 1976 uitgegeven themanummers waren de volgende:

No. 194: De rol, functie en status van de leraar

No. 195: Trends en vernieuwingen in de lerarenopleidingen

No. 196: Onderwijs en vorming voor vrouwen

No. 197: Onderwijs voor onderling internationaal begrip

No. 198: Onderwijs aan migranten-arbeiders

No. 199: Pedagogische methoden en mondelinge overleveringen

No. 200: Milieu-onderwijs

No. 201: Tweetaligheid in het onderwijs.

Ook deze publicaties verschenen in het Engels en Frans (soms Spaans).

J. de Reus.